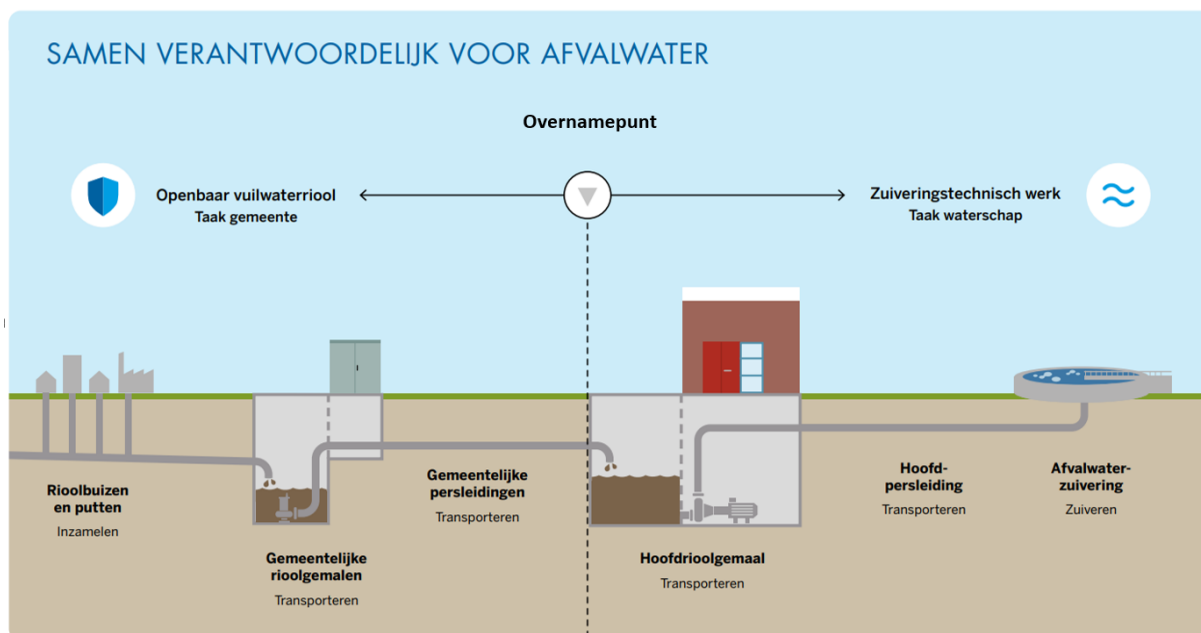

Afvalwaterakkoord

Gemeente Lelystad – Waterschap Zuiderzeeland

‘Samen werken aan een sterke afvalwaterketen’

Inhoudsopgave

Overwegingen	3
Artikel 1 Definities	4
Artikel 2 Doel van dit afvalwaterakkoord	5
Artikel 3 Verantwoordelijkheden en eigenaarschap.....	5
Artikel 4 Kostenverdeling	6
Artikel 5 Ontwerp- en beheerafspraken.....	6
Artikel 6 Lozingen op het afvalwatersysteem	7
Artikel 7 Samenwerking	7
Artikel 8 Bewaken voortgang.....	8
Artikel 9 Algemene bepalingen	9
Bijlage 1. Schematische weergave van wettelijk kader en het afvalwaterakkoord onder de omgevingswet	10

Overwegingen

Ondergetekenden

- a) De **gemeente Lelystad**, te dezen vertegenwoordigd door de heer S. kruis, wethouder van de gemeente Lelystad, namens het college van burgemeester en wethouders van Lelystad ter uitvoering van het collegebesluit ....., handelend als bestuursorgaan, en als vertegenwoordiger van de gemeente Lelystad, hierna genoemd '**gemeente**' ,
- b) Waterschap Zuiderzeeland, te dezen vertegenwoordigd door de heer J. Caris, heemraad van het waterschap, namens Waterschap Zuiderzeeland ter uitvoering van het collegebesluit ....., handelend namen de Dijkgraaf, en als vertegenwoordiger van Waterschap Zuiderzeeland, gevolmachtigd op basis van artikel 95 van de Waterschapswet, hierna genoemd, '**waterschap**' .

Verder te noemen **partijen**

Overwegen het volgende:

- Dat een goed functionerend afvalwatersysteem van groot belang is voor de kwaliteit van de leefomgeving. Met name voor de volksgezondheid, de waterkwaliteit en de natuur.
- Dat respect, vertrouwen en goede samenwerking tussen de partijen van essentieel belang is voor een blijvend goed functionerend afvalwatersysteem.
- De gemeente een woningbouw opgave heeft van nationaal, provinciaal en lokaal belang.
- Lelystad in dat kader de komende 25 jaar de ambitie heeft om te groeien naar een stad tot zo'n 120.000 inwoners en dit consequenties heeft voor het afvalwatersysteem.
- Dat met het bestuursakkoord water (BAW) en de uitwerking daarvan in Flevoland is afgesproken meer samen te werken op basis van afspraken en gelijkwaardigheid en minder aan de hand van eenzijdige voorschriften en vergunningen.
- Dat de bestaande afspraken over de kostenverdeling binnen het afvalwatersysteem verouderd zijn en niet meer aansluiten bij het Bestuursakkoord Water (BAW), de huidige taakopvatting en de uitvoering daarvan.

Wettelijke kaders:

- Dat de gemeente op grond van artikel 2.16 lid 1 van de Omgevingswet een zorgplicht heeft voor het inzamelen en transporteren van stedelijk afvalwater.
- Dat het waterschap op grond van artikel 2.17 van de Omgevingswet de zorg heeft voor de zuivering van stedelijk afvalwater gebracht via een openbaar riool in een daartoe bestemde inrichting, inclusief transport vanaf het overnamepunt.
- Dat artikel 2.2 van de Omgevingswet bepaalt dat waterschappen en gemeenten zorgdragen voor de, met het oog op een doelmatig en samenhangend waterbeheer, benodigde afstemming van taken en bevoegdheden, waaronder het zelfstandige beheer van inname, inzameling, transport en zuivering van afvalwater. De gemeente en het waterschap kiezen in goed overleg de meest doelmatige oplossing tegen de hoogste maatschappelijke waarden.
- Het schematische overzicht van de beleidsmatige verbinding tussen de omgevingsverordening, het omgevingsplan, de waterschapverordening en het afvalwaterakkoord is weergegeven in de bijlage 1.

Komen het volgende overeen:

Artikel 1 Definities

- 1.1 Afvalwaterakkoord
Gezamenlijk document van gemeente en waterschap waarin zij vastleggen op welke wijze zij invulling geven aan artikel 2.2 van de Omgevingswet, inclusief de document genoemd in artikel 8.3 en 8.5
- 1.2 Afvalwatersysteem
Systeem voor de inzameling, transport en zuivering van stedelijk afvalwater.
- 1.3 Afvalwaterprognose
Inschatting van de in de toekomst te verwachten hoeveelheden afvalwater die ingezameld, getransporteerd en gezuiverd moeten worden.
- 1.4 AWZI
Afvalwaterzuiveringsinstallatie gelegen aan de Zuiveringweg 27 in Lelystad
- 1.5 Discrepancie
Het verschil tussen de geloosde hoeveelheid en de kwaliteit van het afvalwater en de heffing vanuit het waterschap.
- 1.6 Doelmatig
De mate waarin een ontwerp optimaal bijdraagt aan de te realiseren prestaties en leidt tot de laagste kosten en een minimale inzet van menskracht vraagt over de gehele levensduur van de assets (Total Cost of Ownership).
- 1.7 Handelingskader toetsing afvalwater
Dit handelingskader heeft als doel om de doelmatige werking van het zuiveringstechnisch werk te waarborgen en om de negatieve invloed op de waterkwaliteit te beperken. Dit laatste mede met het oog op de te behalen doelen voor de KRW en om verontreinigingen zo veel mogelijk bij de bron aan te pakken.
- 1.8 Hoofdpersleiding
Persleiding die ligt tussen een overnamepunt en de AWZI. Dit is een leiding waar onder druk afvalwater doorheen gepompt wordt.
- 1.9 Hoofdrioolgemaal
Een rioolgemaal dat onderdeel is van het zuiveringstechnisch werk. Pompt het afvalwater direct naar de AWZI en heeft een belangrijke regulerende werking voor hoeveelheid afvalwater die naar de AWZI wordt gepompt. Daarnaast heeft het ook een belangrijk regulerende functie voor het daarop aangesloten gemeentelijke rioleringsstelsel.
- 1.10 Hoogste maatschappelijke waarden
De waarden waarbij ook de negatieve of positieve externe (milieu) effecten zijn meegewogen. Het gaat dus niet alleen om de financiële kosten, maar ook om de maatschappelijke effecten van een project zoals stankoverlast, de beeldkwaliteit of de impact op waterkwaliteit, natuur en duurzaamheidsdoelstellingen.
- 1.11 Ontwerpen
Dit kan gaan om een schetsontwerp, voorlopig ontwerp, definitief ontwerp en/of uitvoeringsontwerp.
- 1.12 Onbedoelde lozing
Een lozing die een negatieve impact heeft op het zuiveringstechnischwerk en de waterkwaliteit.
- 1.13 Openbare riolering
Voorziening voor de inzameling en het transport van stedelijk afvalwater, tot aan het overnamepunt, in beheer bij een gemeente of een rechtspersoon die door een gemeente met het beheer is belast. De riolering is een volledig gescheiden rioolstelsel.
- 1.14 Overnamepunt
Het overnamepunt is het punt tussen het openbare riool en het Zuiveringstechnischwerk, het punt waarop de gemeente het stedelijk afvalwater overdraagt aan het waterschap.

1.15 Rioolvreemd water

Water in een rioleringsstelsel dat eigenlijk niet via het riool afgevoerd behoort te worden. Het gaat hierbij met name om grond- en oppervlaktewater en/of foutieve aansluitingen.

1.16 SLA

Is de afkorting van Service Level Agreement. De SLA's die in het kader van het Afvalwaterakkoord Gemeente Lelystad en Waterschap Zuiderzeeland door de stuurgroep worden overeengekomen. In de SLA's worden in ieder geval de volgende onderdelen vastgelegd:

- a. de overnamepunten op kaart, voorzien van een detailtekening.
- b. meerjarige afspraken over het functioneren van de Hoofdrioolgemalen, het aanbod (hydraulisch en kwalitatief) vanuit het openbaar rioleringsstelsel en over de afvoer naar de AWZI.

De afspraken worden gemaakt vanuit de doelstelling dit goed op elkaar af te stemmen.

1.17 Stedelijk Afvalwater

Huishoudelijk afvalwater of een mengsel daarvan met bedrijfsafvalwater, afvloeiend hemelwater, grondwater, of andere afvalwater.

1.18 Uitvoeringsagenda werk

Een overzicht van de lopende en komende projecten met belangrijke kenmerken en een planning

1.19 Waterkwaliteit

De chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen zoals bedoeld in artikel 1.3 onder b van de Waterschapsverordening Waterschap Zuiderzeeland. De ecologische toestand gaat in ieder geval over de aanwezigheid van algen, bacteriën, voedingsstoffen, dieren en planten. De chemische toestand wordt onder andere bepaald door de aanwezigheid van verontreinigingen, zoals bestrijdingsmiddelen, nitraat, PFAS en medicijnresten.

1.20 Zuiveringstechnischwerk

De AWZI met inbegrip van de bij dit werk behorende assets voor het transport van stedelijk afvalwater. Deze assets liggen tussen de overnamepunten en de AWZI en bestaan uit Hoofdrioolgemalen en Hoofdpersleidingen.

Artikel 2 Doel van dit afvalwaterakkoord

- 2.1 Gelijkwaardig en effectief samenwerken aan een toekomstbestendig en doelmatig afvalwatersysteem met de hoogste maatschappelijk waarden.
- 2.2 Uitgangspunten geven over de verdeling van verantwoordelijkheden, taken en kosten.

Artikel 3 Verantwoordelijkheden en eigenaarschap

- 3.1 Gemeente en waterschap bepalen samen waar de overnamepunten liggen en leggen dit vast op kaart en tekeningen. Beiden zijn onderdeel van de SLA.
- 3.2 De gemeente heeft de zorg voor de infrastructuur tot de Overnamepunten (de openbare rioleringsstelsel). Het uitgangspunt is dat zij de daarbij behorende assets in eigendom heeft of krijgt.
- 3.3 Het waterschap heeft de zorg voor de infrastructuur na de Overnamepunten (het Zuiveringstechnisch werk). Het uitgangspunt is dat het waterschap de (het zuiveringstechnisch werk) na de Overnamepunten in eigendom heeft en/of een recht van opstal

vestigt. De kosten voor het vestigen en in stand houden van het recht van opstal komen voor rekening van het waterschap.

Artikel 4 Kostenverdeling

Investeringen

- 4.1 De gemeente betaalt het ontwerp en de aanleg van nieuwe Hoofdrioolgemalen of het ombouwen van gemeentelijke rioolgemalen naar Hoofdrioolgemalen. Het waterschap wordt na aanleg (om niet) eigenaar inclusief de overeengekomen ondergrond. De gemeente draagt de kosten voor de formele vastlegging hiervan, inclusief inschrijving in het openbaar register van het kadaster.
- 4.2 Het waterschap betaalt het ontwerp en de aanleg van nieuwe Hoofdpersleidingen die komen te liggen tussen het Overnamepunt en de AWZI
- 4.3 Nieuw aan te leggen openbaar riolering tot het Overnamepunt wordt bekostigd door de gemeente of een derde initiatiefnemer.

Beheer, onderhoud, renovatie en vervanging

- 4.4 De gemeente betaalt de kosten voor het beheer, onderhoud, renovatie en vervanging van de infrastructuur tot aan de Overnamepunten (de openbaar riolering). Dit voor zover in eigendom van de gemeente Lelystad en/of als deze valt onder de gemeentelijke zorgplicht conform artikel 2.16 van de Omgevingswet.
- 4.5 Het waterschap betaalt de kosten voor het beheer, onderhoud, renovatie en vervanging van de infrastructuur vanaf de Overnamepunten (het Zuiveringstechnisch werk).

Onderzoek en plannen

- 4.6 Gemeenschappelijke veldonderzoek, variantenstudies en systeemanalyses die zich richten op het functioneren en/of optimaliseren van zowel het gemeentelijk- als het waterschapdeel van het afvalwatersysteem worden in principe voor gelijk delen bekostigd. Indien noodzakelijk maken partijen hierover gezamenlijk nadere afspraken.

Artikel 5 Ontwerp- en beheerafspraken

Ontwerp

- 5.1 Afhankeijk van de impact partijen betrekken elkaar bij het ontwerpproces indien het afvalwatersysteem van één van de partijen wordt aangepast.
- 5.2 Indien aanpassingen aan het afvalwatersysteem nodig zijn die zowel het gemeentelijk- als het waterschapdeel betreffen, dan worden de benodigde (ontwerp)onderzoek gezamenlijk uitgevoerd. Ontwerpoplossingen en te nemen maatregelen worden gezamenlijk gemaakt uitgaande van de meest doelmatige oplossing tegen hoogste maatschappelijk waarden.
- 5.3 Vanuit het principe in artikel 5.2 is bij het kiezen van een ontwerpoplossing en de te nemen maatregelen niet bepalend bij wie de te maken kosten komen te liggen. De benodigde maatregelen worden bekostigd door de partij die verantwoordelijk is voor de betreffende asset. Afhankelijke van de schaalgrootte is maatwerk mogelijk.
- 5.4 Partijen hanteren voor een nieuw Hoofdrioolgemaal de meest actuele bouwrichtlijn van het waterschap. Deze richtlijn wordt jaarlijks geactualiseerd. Toekomstige wijzigingen in de bouwrichtlijn die (substantieel) kostenverhogend zijn, worden ruim van tevoren voor

akkoord bij beheer openbare ruimte (gemeente) en (waterschap) in de stuurgroep voorgelegd. Kostenverhogende wijzigingen gelden na gezamenlijke besluitvorming.

Beheer

- 5.5 Voor het functioneren van de Hoofdrioolgemalen wordt gezamenlijk een SLA vastgesteld. Na ondertekening van het afvalwaterakkoord wordt als eerste actie het SLA-document opgesteld.
- 5.6 Partijen stellen elkaar minimaal twee weken van tevoren op de hoogte over dagelijks onderhoud werkzaamheden van aan het afvalwatersysteem.
- 5.6 Partijen delen jaarlijks het groot onderhoud/renovatie programma met elkaar.
- 5.7 Beheer en onderhoudswerkzaamheden die de werking van het afvalwatersysteem nadelig kunnen beïnvloeden worden pas uitgevoerd na afstemming hierover tussen de partijen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om het tijdelijk buiten bedrijf stellen van een Hoofdrioolgemaal of het kunstmatig doorspoelen/reinigen van de riolering.

Artikel 6 Lozingen op het afvalwatersysteem

- 6.1 Partijen zetten zich in om rioolvreemd water te voorkomen, ondoelmatige lozingen af te koppelen en te voorkomen dat ongewenste stoffen op de riolering worden geloosd.
- 6.2 Partijen doen, binnen de kaders van de eigen wettelijke bevoegdheden, gezamenlijk onderzoek naar rioolvreemd water, foutieve aansluitingen, bedrijfsafvalwater, prognoses en uitbreiding, discrepantie, vet problematiek en stoffen die de doelmatige werking van de riolering en AWZI beperken en/of een bedreiging zijn voor het oppervlaktewater.
- 6.3 Partijen bepalen samen welke doelstellingen en maatregelen nodig zijn op basis van de resultaten uit de onderzoeken in 6.2 en leggen deze vast in een gezamenlijk plan voor optimalisatie van het afvalwatersysteem
- 6.4 Ten behoeve artikel 6.2 en 6.3 wordt gewerkt met het 'handelingskader toetsing afvalwater' dat op 3 september 2024 door het college van Dijkgraaf en Heemraden is vastgesteld. Dit kader bevat toetsingscriteria en wordt actueel gehouden door het waterschap, waarbij wijzigingen worden doorgevoerd na afstemming tussen partijen. De meest recente versie van dit document maakt telkens onderdeel uit van dit afvalwaterakkoord.
- 6.5 De partijen bespreken minimaal 1 keer per jaar de evenementen waarbij afvalwater vrijkomt en de gemeente maakt aan de initiatiefnemers kenbaar dat ze ook afspraken moet maken met het waterschap over het lozen van het afvalwater.

Artikel 7 Samenwerking

- 7.1 Partijen inventariseren jaarlijks knelpunten en kansen in het afvalwatersysteem en de gemeente deelt de prognoses van de ruimtelijke ontwikkelingen. Daarbij worden ook mogelijkheden in beeld gebracht voor verduurzaming.
- 7.2 Partijen stemmen hun uitvoeringsprogramma's jaarlijks samen af in een uitvoeringsagenda met als doel de werkzaamheden op elkaar af te stemmen, de projecten op tijd uit te voeren en de benodigde capaciteit daarvoor te organiseren. Partijen stellen deze agenda voor het eerste in 2026 op.

- 7.3 Partijen stemmen het/hun calamiteitenplan op elkaar af en maken afspraken over samenwerking bij een calamiteit. Bij calamiteiten brengen partijen elkaar zo spoedig als mogelijk op de hoogte.
- 7.4 Partijen streven ernaar de afvalwater systeem gegevens zoveel mogelijk aan te vullen, zodat een zo goed mogelijk beeld ontstaat van het systeem. De gegevens worden gedeeld volgens de lijn van enkelvoudig inwinnen en meervoudig gebruik.
- 7.5 De uitkomsten van het hydraulisch model van de gemeente, die het waterschap raken, worden gedeeld.

Duurzaamheid, Energie en Klimaatadaptatie

- 7.6 Gemeente en waterschap werken samen aan energiereductie in het afvalwatersysteem, onder andere door het optimaliseren van gemalen en zuiveringstechnisch werk, en onderzoeken actief mogelijkheden voor energietेरugwinning, zoals thermische energie uit afvalwater en andere innovatieve technieken.
- 7.7 Bij groeiopgaven en gebiedsontwikkelingen wordt de impact op duurzaamheid, energie en klimaatadaptatie integraal meegewogen zodat het afvalwatersysteem doelmatig kan meegroeien met de stedelijke ontwikkeling.

Artikel 8 Bewaken voortgang

- 8.1 Een ambtelijke functionaris van de gemeente Lelystad en een ambtelijke functionaris van waterschap Zuiderzeeland leggen 1x per jaar verantwoording af aan allebei hun leidinggevenden (stuurgroep) over de stand van zaken van de uitvoering het afvalwaterakkoord.
- 8.2 De ambtelijke functionarissen handelen binnen de kaders van dit afvalwaterakkoord en binnen de vastgestelde kaders van beide partijen, indien nodig spant zij zich in het benodigde mandaat te verkrijgen.
- 8.3 De stuurgroep accordeert de volgende, in dit afvalwaterakkoord benoemde, zaken:
  - de SLA (service level agreement); in de SLA worden de overnamepunten omschreven;
  - een plan voor optimalisatie van het afvalwatersysteem (conform artikel 6.3);
- 8.4 De werkgroep bestaat uit: beleids- en (riool)beheermedewerkers van waterschap Zuiderzeeland en gemeente Lelystad
- 8.5 De werkgroep stelt de volgende documenten op:
  - ontwerpkeuzes;
  - de ontwerpen voor hoofdrioolgemalen;
  - een afvalwaterprognose;
  - een uitvoeringsagenda; o.a. verkenning naar een beslisboom voor maatschappelijk toegevoegde waarden, hemelwater etc..
- 8.6 Jaarlijks is er bestuurlijk contact over de samenwerking in het kader van het afvalwaterakkoord in het SAF.

Artikel 9 Algemene bepalingen

Geldigheidsduur

- 9.1 Deze overeenkomst treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening.
- 9.2 De overeenkomst is voor een periode van 10 jaar, in het voorlaatste planjaar evalueren en actief verlengen.

Opzeggen/ wijzigen

- 9.3 Deze overeenkomst kan door een van beide partijen beëindigd worden, met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden, waarbij dan partijen met elkaar in overleg dienen te treden over de afwikkeling van de reeds aangegane verplichtingen uit de overeenkomst.
- 9.4 Indien partijen tussentijds deze overeenkomst willen wijzigen dienen deze wijzigingen schriftelijk door beide partijen ondertekend te worden en als addendum aan deze overeenkomst gehangen te worden.
- 9.5 Elk van de partijen kan een bepaling uit de overeenkomst buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing daarvan, gelet op de wettelijke taakuitoefening van een van de partijen, zal leiden tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Geschillen

- 9.6 Bij geschillen over deze overeenkomst treden partijen met elkaar in overleg, eventueel met tussenkomst van een onpartijdige derde. Dit overleg vindt plaats binnen een maand nadat een partij de wens daartoe aan de andere partij schriftelijk heeft medegedeeld.
- 9.7 Enkel in het geval dat dit overleg niet tot een oplossing leidt, wordt het geschil voorgelegd aan de bevoegde rechter.

ALDUS OVEREENGEKOMEN EN IN TWEEVOUDIG GETEKEND

Te Lelystad op 2026

.....
DE WETHOUDER
VAN DE GEMEENTE LELYSTAD
De heer S. Kruis

.....
DE HEEMRAAD VAN HET
WATERSCHAP ZUIDERZEELAND
De heer J. Caris

Bijlage 1. Schematische weergave van wettelijk kaders en het afvalwaterakkoord onder de omgevingswet

Toelichting:

Omgevingswet: vormt het overkoepelende wettelijk kader voor de fysieke leefomgeving.

Onder deze wet vallen vier landelijke besluiten:

- **Omgevingsbesluit:** algemene regels en procedures.
- **Besluit kwaliteit leefomgeving (BKL):** normen en doelen voor o.a. waterkwaliteit.
- **Besluit activiteiten leefomgeving (BAL):** regels voor activiteiten, zoals lozingen.
- **Besluit bouwwerken leefomgeving (BBL):** bouw- en gebruiksregels.

Decentrale overheden vullen dit verder in:

- Gemeenten via het **Omgevingsplan** (inzameling afvalwater),
- Provincies via de **Omgevingsverordening**,
- Waterschappen via de **Waterschapsverordening**, waaronder peil-, project- en maatwerkbesluiten.

Omgevingsplan: Zorgplicht voor riolering (inwoners rekening te houden met de zorgplicht)

Verordening Fysiek leefomgeving: Bundelt bestaande lokale regels over fysieke leefomgeving met als doel deze te harmoniseren en uiteindelijk te integreren in het Omgevingsplan.

Waterschapsverordening: zorgplicht voor zuiveringstechnischwerk opgenomen. Waterschap moet invulling geven aan de zorgplicht

Het Afvalwaterakkoord: Is een bestuurlijke samenwerkingsafpraak tussen gemeente en waterschap over inzameling, transport en zuivering van afvalwater.

Maatwerkbesluit: Eenzijdig opgelegd als we niet gezamenlijk tot een afvalwaterakkoord komen. (Dit wordt nog besproken ter voorbereiding van de update waterschapsverordening 2026)